

Lätweeschu Awises.

50. gaddagahjums.

No. 22.

Trefchdeenâ, 2. (14.) Juni

1871.

Lätweeschu Awises libd ar faweem veeliktumeem malsa var gaddu 70 kap. fubr.

Zelgawâ preefubtoht

Zittur aalfubtoht (lappa: 70 kap., eefpedhija: 19½ kap., pasta nauda: 10½ kap.) kôhpâ 1 rubl. f.

Zasapstelle: **Zelgawâ** awischi nammâ pee **Zanischewski**, **Rihgâ** pee **Daniel Minus**, teatera un wehwera eelas stubri un pee **Dr. Buchholz**, leelâ **Aleksander** eelâ Nr. 18. **Wissi** mahitaji, **stobmeijeri**, pagasta walbitaji, **stribweri** un zitti tautas draugi teel luhgti, lai lassitajeem apgahda apstelleschunu. — **Rebakteera** adresse: **Pastor Sakranowicz** Luttringen, pr. **Frauenburg**, **Kurland**.

Rahditajs: **Wisjannafahs** sinnaas. **Daschadas** sinnaas. **Tatars**. **Rabda** **Prubfchu** teefas lunga **stribts**. **Lätweeschu** draugu beedribas lohjeffi. **Missiones** dahwanas **fanemtas**. **Wibildas**. **Naudas** tirgus. **Rabbibas** un **preifchu** tirgus. **Sluddinafchanaas**.

Wisjannafahs sinnaas.

Florenz 9. Juni (28. Mai). **Abriqu** leetu **ministeris** **Wisconti** **Benosta** wisseem leelwaldibas **subtiteem** **Florenzê** **grahmatu** **laidis**, **kurrâ** **dohd** **sinnaht**, **ka** 1. **Juli** **Italiyas** **kehniusch** **ar** **wisseem** **faweem** **ministereem** **no** **Florenzês** **us** **Rohmu** **eefchoht** **dihwoht**, **jo** **Rohmu** **taggad** **eezelchoht** **par** **Italiyas** **galwas** **pilsehtu**. **Pahwests** **tam** **gan** **zif** **spehdams** **runna** **un** **raksta** **pretti**, **bet** **netohp** **wais** **praffihts**.

Berline 9. Juni (28. Mai). **Muhfu** **augstais** **Keisars** **Aleksander** **II.**, **kas** **Berlinê** **tikpat** **no** **Wahzsemmes** **Keisara** **kâ** **arri** **no** **laudihm** **ar** **leelu** **preeku** **un** **gohdu** **tappa** **fanemts**, **schodeen** **11** **lôs** **preefch** **pusdeenas** **no** **Berlines** **ajreisojis** **us** **Em** **wesselibas** **amotu**. **No** **turrenes** **wehl** **eas** **us** **Wibldad**, **tad** 1. **Juli** **ar** **fawu** **augstu** **loulatu** **draugu**, **muhfu** **jeen**. **Keisareni** **un** **teent** **zitteem** **leelsterteem** **us** **Stuttigartu**, **kur** **Wirtembergas** **kehniina** **pahris** **fwinnehs** **fawas** **fudraba** **kahsas**. 20. **Juli** **par** **Warschawu** **nahfdams** **atkal** **buhf** **Pechterburgâ**. **Arri** **Greeku** **kehniusch** **Georg** **eef** **schinwis** **deenâs** **us** **Em**.

— 12. Juni (31. Mai). **Walstorahte** **nospreedusi** **Keisaram** **Wilhelm** **L.** **ijmakfah** **4** **milj.** **dahlderus**, **lai** **isdalla** **siary** **jo** **slawejameem** **Wahzsemmes** **generakeem**. **Jau** **pulkf** **sweschi** **laffahs** **no** **mallu** **mallahm** **kôhpâ** 16. (4.) **Juni** **redseht** **Wahzu** **armijas** **gohda** **eenahfchunu** **Berlinê**.

Berlijas **semme** **plohfahs** **breesmigs** **bads**, **tâ** **ka** **galwas** **pilsehta** **eelâs** **nabagi** **pa** **sinntem** **mirstoht** **baddâ**. **Turklaht** **tur** **arri** **mehris** **un** **zittas** **fehrgas** **tur** **bagatu** **plauschunu**.

B. S—z.

Daschadas sinnaas.

No **ahrsennehm**.

Berline. **Pehz** **Wahzu** **Keisara** **isdohtahm** **pa** **wehlehm** **larra** **spehka** **gohda** **ee-eeschana** **Berlinê** **notiks** 16. **Juni**; **to** **deenu** **pehz** **tam** **atklahs** **kehniina** **Friedrich** **Wilhelm** **III.** **gohda** **peeminas** **stabbu**. **Tad** **fwehdteen** **to** 18. **Juni** **taps** **leeli** **pateizibas** **fwehthi** **noswinneti**. **Karra** **spehks** **nahks** **eefschâ** **zaur** **Brandenburgas** **wahrteem** **un** **eas** **tad** **pa** **eelu** **eelahm**. **Gwardijas** **regimentes** **buhf** **wissas** **klaht**, **no** **zittahm** **armijahm** **buhf** **tif** **pa** **pulkam** **klaht**.

Tee **karroschanâ** **panemtee** **karogi** **un** **ehrgti** **taps** **pa** **preefchu** **nesfi**, **bij** **jau** **agraht** 120 **tahdu** **atnemtu** **karogu**, **tur** **nu** **wehl** **nahfufchi** **klaht** **tee** **Parisê** **uswarretee**, **tâ** **ka** **buhf** **staidri** **mefch**; **par** **nessejeem** **buhfchoht** **nemt** **tohs** **paschus** **wihrus** **waj** **saldatus** **waj** **wirfneekus**, **kas** **tohs** **rohka** **dabujufchi**. **Generalis** **grafs** **Moltke** **irr** **us** **Strassburgu** **nobrauzis**, **tif** **jau** **gan** **dehl** **apspreeschanas**, **kâ** **schopilsehtu** **wissadi** **nostiprinaht**, **lai** **buhdu** **nahfameem** **laiteem** **ihsta** **rohbescha** **wakts**.

— **Wahzu** **Keisara** **waldiba** **farakfotees** **ar** **atstahdita** **Hannoweres** **kehniina** **dehlu** **un** **gribboht** **tam** **atwehleht**, **lai** **par** **libdswaldineeku** **tohp** **rulkôs** **eewests** **preefch** **Braunschweigas** **herzoga** **semmes** **tur** **semmeswaldineeks** **wezs** **un** **bes** **pehznahfameem**; **tâ** **tad** **krohna** **prinjis** **tiftu** **atkal** **pee** **gohda**.

No **Kaffeles**. **Keisars** **Napoleons** **us** **Englanti** **braukdams** **nehma** **few** **libdft** **kahdu** **mannigu** **Wahzu** **friseeri** **(mattu** **greejeju)** **no** **Wilhelmshöh**. **Schis** **Keisarim** **bij** **lohti** **eerakts**, **tif** **masais** **prinjis** **to** **ne** **azzis** **ne-eeredseja** **un** **fazzija**, **ka** **winsch** **tahdu** **Prubfchu** **negehli** **negribboht** **ne** **redseht**. **Weenu** **deenu** **schis** **friseeris** **nu** **atrakts** **gandriht** **pagallam**; **bij** **dsehri** **no** **kahdas** **glahses**, **kurrâ** **nahwigas** **sahles** **eemestas**. **Sakka** **ka** **to** **effoht** **darrijis** **weens** **no** **turteem**, **kas** **masajam** **prinjim** **par** **stakapuwisi**, **un** **tif** **jau** **dohmajis** **fawam** **kundsinam** **ihsti** **pa** **prahtam** **isbarriht**.

Parise. **Dumpis** **nu** **irr** **gan** **isbeigts**, **bet** **galf** **deeweg** **dahigi** **panahkts**. **Nebuhdu** **Wahzu** **larra** **spehks** **zaur** **to** **fawu** **peepalihdsibu** **rahdijs**, **ka** **no** **tahf** **puffes**, **tur** **Wahzu** **pulki** **stahw** **netahwa** **neweenai** **dwehselei** **ne** **ahra** **ne** **eefschâ** **eet**, **tad** **deewesinn** **waj** **Bersakfesch** **wehl** **taggad** **buhdu** **gallâ** **tifkufchi**.

Schaufchalas **nahf** **tahf** **breesmu** **sinnaas** **lassoht**, **kâ** **pa** **Parisi** **schinnis** **deenâs** **isskattijees**. **Sauls** **ais** **duhmu** **mahluteem** **kâ** **aptumfchota**, **ugguns** **leefmas** **pa** **wissahm** **eelahm**; **tohrni** **birst**, **nammi** **gahschahs**, **leele** **gabbali** **un** **flintes** **rihh**, **zilweki** **kleeds** **un** **waimana**, **barreem** **dsenn** **fakertohs** **dumpineekus**, **pulkâ** **daschus** **pusplikkus** **seewischkus**. **Saldati** **eefchuttufchi** **nesinn** **schehlastibu** **ne** **pret** **faguhstiteem**, **zehrt** **ar** **sohbineem**, **dausa** **un** **schanda** **wehl** **pret** **lihteem**. **Kahdas** 3 **weetas** **irr** **us** **fwabbadeem** **platscheem**

dsittas bedres israktas, piluas ar nedsehstu falki; tur nu us bedru mallahm nostahda weffelus pulkus no fakertajeem swehru zilwekeem, dohd ar simts flintehm wirsä, un wiffi fagahschahs bedres. Dumpineeku waddoni waj irr krittufchi kaufchanä jeb tohp ihfi notesfati us nahwi. Arri ballmuttim Roschefohr tahds spreedums effoht taihhts. Wezzais semmes waldneeks Thiers k. reis duhschu fanehnees un gribb nu isslauzih no Franzijas to augonu, kas fen tur jau perrejes, prohti tohs nemeerigohs laudis, kas no lablabshanas sapno, wiffus likkumus fagahsdami, mantu atnemdami, Deewu atmesdami. Parise nu redseja fchi padohma labbumu.

Waldibneeki Parise eenahlfufchi irr tuhda no zeetuma ispestijufchi tohs, lo dumpineeki bij par drohschibu sawos zeetumös eeflehgfufchi, kahdus 160 wehl atradda dsihwus, bet 69, starp teem arri pats erzbisfaps bij jau no plehfo-neem nokauti. Kahdu ween tik launumu zilweka firds fpehj dsemdeht, tas salditeem Parise ee-eimohht bij Jareds no dumpineeku prettineekeem un wehl wairahk no breefmi-gahm prettineezehm.

Parise kuhp ais ohgtu duhmeem un filteem lihkeem; wehl skann schahweeni, bet ne wairs pret prettineekeem, bet noschaujohht faemtohs nemeerneekus.

Bet waj nu buhs zaur wisseem pehdigu laiku notiffumeem gudribu smehlfufches, waj nu atmesdami agraku fawwalligu, gohda kahrigu, lepnibas uspuhstu garru, fahks ar faweenoteem spehkeem jaunis prahtis strahdaht pee fawas tautas un paschu ihstas lablabshanas? Deews lai to dohd, bet mas wehl no tam redsams. Tautas fapulze fahk stribdini atkal augt, un warr tapt atkal breef-migi, kad nahks pee ta spreeduma, kahda waldiba nu gruntejama. Weeni stahw firdigi pa brihwalsti, ohtri tapat pa wezzai kohnina familijai. Schi Burbonu familija, negribbedama zaur schelschanohs few skahdetees, irr fawä starpä kontrakti notaisijufi, kurfch lai par pirmo mantineeku (Schambor graf) tohp eefkattihhts; schim nau behrnu un tad nahk Orleana lihniya pee mantoshanas. Ihpafchi tur atkal usteiz Schartr herzog, un nostahsta no ta brihnumu notiffumus, sinname ar melleem, bet tik gribbedami to laudihm eeteikt. Tik no Napoleona wehl neko nedaudsina, bet rahms uhdens irr daschureis pats dsikkums. Napoleons effoht islaidis rakstu pee Frantschu tautas, lai ne-aismirst, ka winsch wehl arweenu par semmes waldineeku eefkattahs, bet taggadeja waldiba aifleeds to laudis laist.

Wersalkä tautas fapulze well taggad agrako deenu notiffumus weenu pallat ohtra preefsch fawa sohda krehfla. Tä zels taggad wehl augfcham to lectu deht Wezzes padohshanas. Salka ka negribboht nemas Baschn general apwainohht, bet pehz Frantschu likkumeem katram wirfneekam, kas fawu apstiprinatu weetu eenaidneekeem atdohd, jakriht appafsch karra teefas. — Tautas fapulzei arri ta lecta preefschä zelta, lai isspreesch, waj Bur-

bonu printfcheem wehl arweenu japaleek ahypus Franzijas rohbeschahm. Kad tik atwehlehs nahkt, un warbuht tautas fapulze sehdeht, kas sinn waj tad reis ne-isdohdahs tik pee waldineeku gohda krehfla. Kats zerre.

Nopohstihhts nu irr gan deewegan. Deews to sinn, kam nu buhs tahs spehzigahs rohkas, wiffas schihb bruhzes dseedeht? Kahda waldiba nu nahks, wehl to paschä leelä juffchanä nemas newarr nowehroht. Tik to warr manniht, ka tai puffed, pa kurrat fittisees larra spehks, buhs wirsrohka.

Belgija un Englante, kas lihds schim pa dalkai wehl Parisneekus peestahweja, taggad negribb wairs no teem neko sinnaht, negribb wairs teem laupitaju un affins funnu behgkeem patwehrumu doht.

Englantes konsuli, kam Franzijas fajuffufchahs waldibas weelä usdohhts Frantscheem par aistahwetajeem buht zittas semmes, irr falassijufchi arri sinnas par faguhstiteem Wahzsemme; ruffi israhdoht, ka eefsch wiffa fchi laika no teem fanemteem tuhlfstoscheem kahdi 16 tuhlfst. effoht mirrufchi waj agrakahs eewainoshanas deht waj zaur zittahm flimmibahm.

No Rohmas pahwests 15. Mai islaidis grahmatas pee wisseem kattolu basnigas lungeem, kurras flaidri falka, ka negribb no Italijas it nekahdu dahwanu prenemt un usweddina wiffus waldineekus par to gahdaht, ka winnam fawa semmite tohp atkal atdohhta.

Turkam pa Albanijas gubernu zeffotees leelas prettofschanahs un dumpeshchanahs, tä ka bes salditeem newarohht neka apmeerinahht. Get arri wihram raibi deewegan, tik lo weenä gallä falihme, te ohträ gallä atkal plihst walkä.

No Japanes keisara walsts nahk sinnas, ka tur breefmigs dumpis plohsahs un waldiba newarr gallä S.

No eefschsemmehm.

Rihgä kahds kungs, Gypmann wahrda, pee Wehrmanna dahrsa ihpafchä ehkä israhda tahs leelahs kaufshanas no nupat pabeigta Frantschu-Wahzu karra; zaur flunstigahm glahsehm bildes wiffu tik labbi israhdoht, it lä wifs preefsch azzihm notiftu. Arri wezzo Jerusalemi, kahda ta Kristus laikä bijufi, warroht turpat apluhkoht.

(Mahj. W.)

No Subbates draudses. Kä jau Latweefchu awises Nr. 16. sch. g. sinnoja, tikka lihdschinnigs Subbates mahzitajs Grüner kungs par Bahrbales draudses mahzitaju apstiprinahhts. Tahda sinna par winna aiseefchanu israhdiyahs mums schahs draudses behneem par jo fahpigu sinna, tadeht, ka mehsh fawu draudses mahzitaju no firds mihlejahm un zerrejahn arri, ka winsch muhsu starpä tik ilgi nodfihwohs, lihds kamehr pats tas kungs winnu no mums zaur laizigu nahwi atnems, bet tas kungs par winnu un mums bij zittadi nodohmajis, to ruhpihu ganuu no mums atnemdams un zittai draudsei

dahwinadams. Kad nu ta schkirchanahs deena no sawas lhdtschinnigas draudses bija atnahkusi un muhsu mahzitajs sawa wezza draudse beidsamo spredikti fazzija, tad pee wiffas draudses warreja redseht, zil mihsch gans un mahzitajs winsch sawai draudsei bij bijis, jo wiffi winnu noscheloja ar noskummuschu firdi un affaru pilnahm azihm, un pateesi winna labba peeminna paliks dascha labba draudses lohzeffa firdi us wiffu muhschu. 20 gaddus winsch sawu draudsi ar leelu ustizzibu un dedfigu mihslestibu ne-apnizzis kohpa. Zaur winna ruhpihu gahdashonu irr dasch labs skohlas nams ustaishts; winsch raudsija ka wiffas winna draudses skohlās behneem kahrtiga mahziba tiftu dohta, ka wiffas basnizās un skohlās riktigi pehz Punschela meldinu gramatas meldinus deedatu u. t. j. pr. Dedfigs sawa amatā buhdams, norahja un isnihzinaja daschas wezzas grehzigas eerashas un netikkumus pee dauds draudses lohzeffem, neluhkodams waj augsts jeb sems. Itkatrā wajjadstibā, kas til ween pee winna amata peederreja, neweenu paschu draudses lohzeffi ne-atraidija, bet palihdseja itkatram zil un kur til ween warredams. Sinnams, gaddijahs arri tahdi, kas tumfibu wairahk mihsledami ne ka gaismu, winnu daschas norahshanas pehz eenihdeja, bet tahdu jau wiffa pasaulē netruhsst un tizzam, ka itkatram ustizigam draudses mahzitajam ar tahdeem laudihm allasch irr jazihnahs.

It ihpaschi Subbatneefem winsch irr dauds un daschadi wiffadās behdās un wajjadstibās leelu palihgu pasnedstis, tā ka to itkatris, kas schinni meestina dshwo ar pateesibu warr apleezinaht; jo preeksch pahri gaddeem, kad wiffas mallās laudihm leels truhkums pehz maises bija un schē Subbates meestina pee nabaga laudihm leels bads zehlahs, tad mahzitajs ar sawahm luhgshchanahm pee kungeem un no palihdstibas lohdehm par 800 rubleem maises fagahdaja, tā ka ar Deewa palihgu lautini iswilahs, lihds kamehr Deews atkal wiffas druwas ar bagatu plawumu swehtija. — Tilkab draudsei, ka arri mahzitajam, kurrā winsch zaur til ilgu laiku behdās un preekus peedshwojis, taggad ta schkirchanahs deena bija gruhtha, bet ko lai tam darra, wiss noteek ar Deewa sinu un gribbeschanu. — Mehs no firds wehlam, ka Deews winna sweedrus arri pee tahs jaunās draudses swehtitu un winnam simtkahrtigi atmaksatu par wiffu publinu, ko winsch pee mums irr redsejis un bandijis.

Lai nu Deews dohd, ka arri tas nahkams jaunais mahzitajs Zeza kungs, kas jau sawu prohwas spredikti irr turrejis te arri drihsā laika pee mums atnahktu un ar tahdu paschu swehtibu par draudses labbuma selschanu ruhpetohs, it ka jau pee sawa wezza ne-aismirstama ganna un mahzitaja redsejahm. Wiffas draudses wahrda:

C. Rawing,

Affares-draudses skohlmeist. un ebrgehn.

Wahnes draudses pateiziba. Schi gadda Debbesbraushchanas deenu, 6. Mai, bija Wahnes draudsei ihsta

behdu deena; jo muhsu mihsch mahzitajs N. Deringer, kas 9 gaddus mums par draudses gannu un tehwu bijis, no mums schkirchamees turreja Wahnes basnizā sawu pehdigo spredikti. Lai mihsch Deews winnam palihd un swehti winna darbu arri tai jaunā draudse, bet mehs effam ka bahrini palikkuschi un ka awis kam ganna newaid. — Zilwekem mehds tā eet, ka winni tilkai tad pilnigi sawus schehlumus un firdschahpes fajuht, kad tas, ko mihsleja, wairs newa. Tā arri mums. Tahs neskaitamas, karstas affaras Debbesbraushchanas deenā basnizā un schkirchanahs deenā, 8. Mai mahzitaja mihschā, gan effam no waigem noslauzjuschi, bet no firds tahs til lehti ne-issuddih, un to arri nekad newehlamees, bet wehlamees. — ka jau arri aishgahjeis pats us kanzeles apskohljees — jebchu gan meefigi schkirti, tomehr garrā weenumehr kohpā palikt, lihds kamehr no jauna tur redsesimees, kur wairs naw nekahda schkirchanahs un kur muhscham to skattisim, ko scheitan dewinus gaddus kohpā buhdami tizzejuschi un weenprahstigi apleezinajuschu.

Par winna publinu un swehtu ustizzibu tai gruhthā amatā pee muhsu draudses ne-udrohschinajohs ko fazziht; jo manni wahji raksti winna slawu un nopelnu swefchu zilweku preekschā tilkai pamasinatu. Kas to spehj isdarriht? un ja arri to espehtu aprakstihst un issazziht, tad — ka teescham tizzu — winsch pats man to nekautu. Tapehz nelo wairahk newarru, ka sawa un Wahnes draudses wahrda winnam firsnihu „Paldees, paldees,“ fazziht, par wiffu, ko winsch mums un muhsu behneem pee meefas un dwehseles labba darrijs! Lai tas Biskaps wiffu biskapu to pee winna un winna behrnu behneem dubbultigi atmaksa!

Bet ne ween mehs Wahneeki winnu ta noschelojam, arri zeeminu draudses, kas us Missionas swehtkem ar winnu eepasinnuschahs, atminnahs par winna dedfigu garru un swehtu zihnischanohs pee Deewa waltstibas dibbinaschanas un wairaschanas wirs semmes. — Un tāpat arri lihds ar mums wiffi aplahrteji zeeminu draudschu skohlmeisteri, kurreem zaur aishgahjuscha mahzitaja gahdashanu jaukas un kahrtigi eeriktetus konferenzes eezeltas, sinu un muhscham ar pateizibu peeminnehs, kahds stipris, wajjadstigā brihdi nelohkams, un tomehr weenumehr wisseem mihsch darba beedris winsch muhsu sapulzeschanas bijis. Arri par to winnam — wiffas muhsu konferenzes wahrda daudskahrtigu firsnihu „Paldees“ faktu!

Tā tad nu Saulas un Elschnu draudsi mihsch Deews irr aplaimojis, tur atkal no jauna til gaischu lukturi uszeldams, kaut jel Winsch arri par mums Wahneekem tahdu paschu schebliku prahtu turreku un neluhlotu us muhsu grehkeem un daudskahrtigu nepateizibu ar kurreem schahdu pahrbaudischanu effam pelnijuschu!!

Wahnes draudses lohzeffu wahrda:

K. Simonsohn,
Wahnes skohlmeisters.

No Bauſkas. 23. Mai effam filtu pehrfona lectu ſagaidi juſchi. Lihdi ſchim ſuhdſejahs par augſtu pawaffari, lohpu eh dama truhkumu, noſaluſcheem auglu kohleem, ſakaltuſcheem rudſu un kweeſchu lauſeem, bet leelakahs raiſes ſaimneekem ar gahjeem bij ap Turra deenu. Wez zds jeb dſimtös laikös bij ſaimneekem ar ſaimi pawiffam zittada dſihwe. Saimneeki un kalpi ſtrahdaja weenu darbu ehda pee weena galda ko Deews bija peeſchlihris, dſihwoja weenä iſtabä, ar wahrdu — tee bija preekös uu behdäs arween lohpä. Taggad ſaimneeki tohp turrigaki, ehd, dſerr un gehrbjahs labbaki, tee pawiffam no kalpeem atſchirrahs, kã diwi kahrtaſ, ſaimneeki un ſaimes kahrta. Weena kahrta ohtrai tohp ar kãtru deenu naidigaka. Nahja pahris tuſſcho gaddu, ſaimneekem ſtrahdaja ſaimie par puſwelti, kaſ wahjahſ, tam waijadſeja ubagoht. Kad nu maiſe un ſaimneekem darbäs, ſaimie atkal jo dahrga. Derreſchanas deenä un wehl pehz tam redſeja gahjejuſ barru barrös lohnes ſpreeſham. Kad nu ſaimneekſ weenäs darbu newarr padarriht, tad ſaprohtamäs, ka ſaimie ja nemm, waj gribb waj negribb. Meitas un gannuſ jau preekſchlaikã ſaderr, tad puifchuſ, beigäs ſewas wihruſ. Meitai 25—35 rubtu, gannam 15—20 rubtu un puifcham 90—100 rubtu ſaimneekam jadohd. Wiſſas ſaimneeka iſdohſchanas apdohmajohht ka dſimtuſkungam prahwa rente jamakſa jeb mahjas par dſimtu japehrk, atgahdajotees to wiſſu, mums jaſakka: ne-äudſeligã gaddã ſaimneekam ſchim un tam iſdalloht paſcham nekäs ne-atleek. —

Ohtru waſſarwehtku ſpehleja teateri Bauſkas pilſdahriam par labbu. Schi ta ohtra reiſe, ka teateris Latweeſchu walldã pee mums ſpehlehtſ kluwis, un ſchoreiſ: Lihſina jeb pilſſehtneekſ uſ lauſeem, Laſſtigala un brabta meita un Midſeniſ teefas preekſchã. Birno Latweeſchu teateri ſpehleja preekſch puſohtra gadda, pateiziba nahlahſ tautas dehlam Myrtenberg k. un beedreem, kaſ ſcho lectu atkal gaiſmä zehluſchi, neween mums preekuſ, bet arri preekös un johkös labbu mahzibu paſneegdami. Zil dſirdeju, ſkattitaji preezajahs par weizigu eeſaklummu, ſpehle-taju ſamannu un labbu dſihſchanoſ, wiſſu pehz kahrtaſ iſdarriht. Birnaja luggã Lihſina, ohtra wezzais onkulis un beidsamã Midſeniſ ſkattitajeem patikka it labbi.

Bauſkas pilſteefa to Wezzumuiſchã padarritu ſlep-lawibu iſmeklejoht, atradda to ſaimneeku un wianna tehwu par newainigeem. Tahlaſu klaufchinajoht, iſrahdijahs patſ taſ ſahgeräs, Turriſ Lappiſch ap weenu jaunu puifſ, Andrei Freimann, par tahſ wezzahſ meitas ſlepklameem. Sahgers un ta meita lohpojufchees, un kad nu wiſſch gribbejis zittu prezzehht, tad ſchi graſſijufees pulkã ſchautees. Par to apnehmeeſ ſahgeräs to meitu nonahweht, un peerunnajis to jauno puifſi par 45 rubteem wiinnam pee ſcha ſlepklawibas darba palihdeht. Nakti iſwihluſchi meitu no iſtabas, teikuſchi, ka gribboht pabraukahht jeb uſ zeemu braukt. Alf rijas noktuwuſchi un ſahgers ſkubbinajis puifſi,

lai meitu ar zirwi noſitt, bet kad taſ to nedarrijis, tad wiſſch patſ diwirciſ ar zirwi fiſtdamäs to meitu ar zirwi nonahwejis un pehdigi wehl kaſlu pahzirtis. Kamehr ſahgers lihli meſchã aiſweddis, puifſis to affiraino ſemmi dihli ſaſweedis ar ſchlippeli; jo ta dohmajuſchi tam paſauligam ſohdam iſbehgt, bet lai gan ne zilweki, ne arri kahds putniſch to nebuhtu redſejis, tad ar laiku Deews tomehr kãtru grehku, it ihpaſchi ſlepklawibas grehku gaiſmä wedd, zil gudri taſ ar buhtu iſdarrihtſ. Puifſis ſakka ar naudu plaſchi dſihwoht un kad paſcham nebija, tad dohmaja wiſſi ka netaiſna. No teefahm tirdihtſ, iſteiza pirmais un pehzlaikã ſahgeräs. Schis gan leedsahſ un leedsahſ, bet kad dſirdeja, ka wiſſe jau gaiſmä, tad kahdu 5 ſtundu laikã atſinna, ka patſ ſawu naudu iſnehmis un to meitu noſahwis. Tä nu abbeem, ſahgeram un puifſcham ſawuſ gruhtſ, bet nopelnihtſ ſohds ſagaidamäs.

J. Sch.

Par galwas naudas nozeliſchanu un winnas pahrewehrtiſchanu zittadäs nodohſchanäs tohp uſ waldbibas pawehli pa wiſſahm walſtſ puifſehm wiſſadi pahſpreedumi turreti, kã warretu tohs, ja labbi, wehrã likt un tad iſdoht jaunu likkumu ſchinni leetã. Wehl kahds laikſ aiſees, kamehr ta leeta gallã kluhs, bet tomehr gribbam pa laikam laſſitajeem ſiunas doht par teem preekſchdarbeem preekſch ſchihſ leetas. Behterburgas landags ſawäs pahſpreeſchanäs nahk ar jaunu padohmu, nodohſchanas noſpreeſt newis no galwas, ne no ſemmes, bet no kãtra zilweka gadda eenahſchanaht. Kãtris wihriſchkiſ no 18. lihdiſ 59. gaddam lai maſka no ſawas pelnas. Iſnemti tik lai irr ſaldati, krophki un ſkohlas behrni. Irr pehz liſtehm ſalikkufchi pehras ſummas un atrohdt, kad wiſſi, wiſſi, augſti un ſemmi lihdiſ maſka, ka tad ta maſka iſnahktu zaur zaurim daudiſ maſaka. Lihdiſ ſchim Behterburgas gubernã ſtrahdneekam krittã maſkaht 3 r. 56 kap.; pehz jaunäs nodohmas krittã maſkaht 2 r. 14 kap. Dſirdehs turpmahk waj ſchahdu padohmu waldbiba eeſkattihs par derrigu waj ne.

Behterburga. Leelſirſta Turga Alekſandrowiſcha pee-dſimſchanas labbad muſku Kungſ un Keiſars iſlaidis ſcheklaſtibas grahmatu preekſch daſcheem ſaunadarritajeem, kaſ pret waldbibu bij apgrehkojuſchees; Keiſars un Keiſarene wehl dahwinajuſchi 3 tuhſt. rubl. lai zaur teem daſchuſ no zeetuma iſpeſti, kaſ parahdu labbad apzeetinati; 17 ta ſwabbadibu atdabujuſchi. — Walſtſ kanzleriſ ſirſtſ Gortſchakow irr iſbrauzis uſ ahſſemehm un buhſchoht laiku pabuht Wilddades awotös. — Turku ſultans zaur ſawu augſto ſullaini Dhannes Effendi irr ſuhthjis Kreewu Keiſarim ſawu augſtako gohdahſhmi ar dimanteem, kãpat arri zittas gohdahſhmes preekſch Kreewu miniſteru lungeem.

S.

Tatars.

(Beiguna.)

Ilbinsch gribbeja, fà ar Panzow bij norunnajufchi, ar abbi atfwabbinattem apgehrbtees saldatu drohbès un tad isbehgt; jo us tahdu wihsf tas zerreja, warrehs waltis un isluktus us labbako peewilt. Zil ahtri ween warredami eetinnahs Torns un Ursele saldatu schinnelt un tilpat ahtri uslitta arri katris kaschoka zeppuri. Ilbinsch un Ursele nehma arri katris us saweem plezzeem schaujamo eerohzi. Torns apsprahdseja tikkai sohbinu, jo plinti newarreja nest, dehl tam, ka rohka bij eewainota. Wehl bij tumfch un migla nolija pa smallu lectu, kad tee trihs behgli isgahja no sweijneeka mahjokka. No apzeefinatahs pils un daschahm flantsihm fadsirda tee wehl bungu fischannu. Ilbinsch jautri klausijahs; bet nebij laika waijacht, fo tas nosihme. Refaneti nonahza winni pee laiwinas, kas bij fataisita preeksch behgschanas. Weikli un gandrihs nefadsirdami lihda zaur ohstu lihds ohtras pusses kraftam. Pee krafta peenahlfufchi istahpa Ilbinsch weens pats ahra, aplukfotees, waj warretu drohschi behgt. Tikko bij atgahjis no laiwias, te fadsird winsch kluffu trohksni, kas isklauhsijahs it ka regimentes saldatu sohli un islittahs arween tuwahf nahkam. Nebij arri maldijses. Leeli pulki Kreewijas saldatu gahja winnam it tuwu garram. Tumfiba to apflehpa un no winnu kluffahm runnahm tas nolehma, ka gribb us pilsehta aplegheretajeem usbrukt un pee Inferman ar sturmi eenaidneekem dohtees wirsü. Saldati bij tikko pagahjufchi garram, steidsahs tas jau ar sawu behnu, un Englandeeti prohjam. Zil nemeers un sturme warreja teem behgschanu paweglinacht; wihs gahja pehz winnu prahta us to labbako. Kad nu ar saweem abbi behgleem bij uskaphufchi us krafta, eraudhsija tee nejanschi wehl Kreewijas saldatus nahkam, kas tohs tumfä turreja par beedreem. Ilbinsch bij breefmigi nobihjees; bet tomehr islittahs drohsch, lai saldati tohs ne-eesfattitu par behgleem. „Beedri, pee kahdas regimentes Zuhz peederreet?“ wajaja tas saldatus. „Pee septitahs,“ bij winnu atbilda. „Mehs pee treschahs,“ fazzija Ilbinsch. „Waj Zuhz effect fewi noklawejufchees?“ „Ja, täpat ka Zuhz,“ atbildeja weens no saldateem. „Taggad lai steidsamees, ka mehhs warretum panahlt sawas regimentes.“ Schim brihscham Tatars no behgschanas newarreja nefo dohmaht. Winsch peeflehdshahs ar saweem abbi beedreem pee Kreewijas saldateem. „Beedr, kapehz Tew nau erohtschä?“ prassija Englandeeti kahds no saldateem. Torns to nefapratta, bet Ilbinsch naigi preeksch wiinna fazzija: „Winsch Tewi nefaproht, jo tas irr no Wahzu semmes un nau ilgi kamehr sche atnahjis. Preeksch kahdahm deenahm eewainoja lohde tam rohku; winsch tapehz newarr eerohzi nest, bet tomehr negribb palikt pakkata. Winsch gribb redseht, fà mehhs keisara eenaidneekus kaufim waj noschautim.“ „Labs saldat, kreetnis beedris,“ fazzija Kreewi us Torni laipnigi paleejees. Tee

pakkalpaltzeji nahza arween jo tuwahf pee sawas regimentes un Ilbinsch jo bailigi flattijahs apfahrt, bet sche no behgschanas jau newarreja ne dohmaht. Jau norihbeja kahdi schahweeni winnu preekschä, kas sinnoja, ka kaufchanahs jau eefahlfufees. Arween jo beesaki tee fadsirda plinschu sprahdseenus, arri pa brihscheem eeruhzahs leelee gabbali. Bungoja un puhtha ar taurehm dohdami sinnu. Beidsiht panahza palizzeji sawu regimenti, kas jau eenaidneekem dewahs wirsü. „Peebeedrojatees pee muns,“ usfauza tee Ilbinam un wiinna beedreem. „Zuhfu regimenter irr preekschä, Zuhz taggad newarreet to panahlt.“ Pirms Ilbinsch warreja apdohmatees, bij tas jau rinda eespeests un ar sturmes sohleem gahja tahtahf. Winsch gahja sawam behnam tuwu blakfus, turklaht arri Englandeetis. Wifs tas bij usnahjis gluschi peepeschi, ka tas par sawu behnu bihdamees newarreja ne samannih behgt. Kaufchanas trohksnis atskanneja arween jo tuwahf. Leelee gabbali rihbeja un winnu bumbas plohsijahs nahwigi pa farrotaju rindahm. Bungas ruhza, pawehles faufschana un eewainoto kleegechana maiijahs ar sohbinu trohksni jukku jukkahm. Winni bij peepeschi kaufchanai pafschä widdü, bes ka tee to wehl sinnoja. Neweens neraudhsijahs breefmäs buhdams us behgleem un tomehr tee newarreja paspeht isbehgt, bes pafchu gribbeschanas eemaifijahs tee farrotaju widdü. Tee speedahs arween jo tuwahf un tuwahf eenaidneekem pretti. Jau warreja tee zaur miglu eenaidneeku rindas redseht, tad pawehle atskanneja: lai ferr pehz bajonetehm un ar ahntreem sturmes sohleem gahja us preekschu. Ilbinsch bij fatwehris Ursele pee rohkas un willa to few lihds, lai netaptu no winnas schirts. Kad Kreewi tikkai pahri desmit sohli no eenaidneekem bij nohst, fanchma tohs eenaidneeku lohdes tä, ka pirmahs rindas nokritta nedfshwas waj stipri eewainotas. Bet pakkatejahs rindas dewahs ar drohschu duhschu, bajonetes rohka Englandeefcheem wirsü un atsweda tohs atpakkat. „Netaupeet neweenu, nescheljojet neweenu!“ pawehleja Kreewu wirsneks un ar breefmigu duhschu laufahs Kreewu saldati Englandeefschu rindas, teem pohstu un nahwi nefdami. Wehl brihdi un kaufchana bij uswarreta. Tad fweedahs weens bataljons Englandeefschu us sawa generala Brauna pawehli Kreeweem fahnds. Sajufschana nahza winnu rindas un pehdigi bij jabehg. Tee trihs behgli bij wehl arweenu kohpā. Ursele no lohdes trahpita nokritta ar flannu kleegechannu. Ilbinsch to fatwehra sawas rohkas, wiffu ap fewi aismirdams. Englandeefchi speedahs arweenu breefmigaki wirsü. Weens pulks no Kreewijas saldateem, kas wehl prettojahs, tappa apsehsts un tam wajadseja pasneegt eerohtschus, starp teem arri bij Torns un Ilbinsch, kas wehl arweenu sawu behnu turreja rohkas, no kurras kalla tezeja lehni affinis. Englandeefschu offizeeris peefkrehjis, pawehleja lai tohs faguhstihohs aifwedd, tas bij majors Adams. Englandeetis to pawehli fadsirdis, littahs taggad pirms no fajufschä-

nas atmohdees, jo tas balse winnam bij labbi pasthams. „Adams, Adams!“ eesauzahs tas dikki un peesteidsahs pee offizeera, kas winnu brihnodamees usflattija un arri pasinna. „Goddem, Torn!“ fauza tas. „Kä Tu effi schè eestidsis? Kur Tu nehmi tabdu mundeerinu? Waj Tu biji storp Kreeweem?“ Torns isskaidroja ar ihfeem wahrdeem fawu gaddijumu. „Das sbe irr mans weenigais glabbejs.“ fazzija winsch, pee Ilbina pee-eedams. „Bes winna buhtu es, laikam jau waj pakahrts.“ Ilbinsch no wiffas tahs farunnas neko nedsedeja, jeb skaidraki fazzihis, neko negribbeja dsirdeht. Zeeschi usluhkoja tas fawu nelaimigo behru, no ka dsihwiba jau „ardeewu“ bij fazzijufe. Kad Torns beidsiht fawu rohku winnam us plezzu uslikka un to usrunnaja, luhkojahs tas ka ne-jehdsigs us to. — Winsch ne waheda ne-atbildejis, likka fawa behruina lihki pee semmes un nosehdahs blakkus. Torns raudsija to meerinaht un muffinaja, lai eimoht winnam lihdsi; bet tas to neklauffija. Englaundeetis nolikka Ilbinam blakkus weenu makku, kas bij pildihts ar feltu un pats gribbeja prohjam dohtees; bet Ilbinsch makku swehrigi sakehris sweeda to winnam dufmu pilns pee kahjam. „Glabbajeet fawu nolahdetu feltu.“ fauza tas, „tas irr laupijis mannam behruun un feewai dsihwibu.“ Ta irr affins alga! — Nolahdeti Zuhz wiffi!“ Winsch fawa behruina lihki pazehlis gabja ar to prohjam un pasuddahs no Torna. Tas to Dataru spijoni ne muhscham wairs nedabuja redseht. Nau, ko selta eekahroschana dsemde! — Al: „waldeet kahribas! — Sargatees no netaisnas mantas!“ — Ta dsemde un dsemdehs nahwi un elles kwehlus!! — Kam auss dsirdeht, tas lai dsird!!

Chr. Seewaldt.

Kahda Bruhschu teefas kunga stahsts.

(Pee Kreewu rohbejsa.)

Schdeju kahda waffaras deena pehz pusdeenas pee fawa darba fawa kambari. Pee-mannim plahnä spehlejahs ar pajinahm mans trihs gaddu wezs dehlinsch. Manna feewina bij sbraukusi pee kaimina pazeemotees, un to behruinu, it ihpaschi, manna glabbaschana atstahjust. Kad winna no mannis un behruina atwaddijahs, rahdijahs lohki bailiga ta behruina labbad. „Es nemas nebraukschu.“ winna fazzija us manni pagreesufees, „manna fids irr lohki nemeeriga, kad tik tam behruun, wehl scho-deen, kahda nelaimie ne-usruh.“

Tahs mahtes jau dauds tahdas irr.

Man nahza smeekli, par tahdahm weltigahm bailehm, winnu apmeerinadams apsohliju to behruinu pee fewis ween glabbah, un tuhda nehmu fawu mihlu dehlinau fawa kambari.

Ta behruina spehles man neko neslahdeja. Es strahdaju ar faweem teefas papihreem no wiffa spehka.

Kahds pusskudas laiks jau warreja buht patezzejis, nu teefas fullainis ar grahmatahm, ko Kreewu pasts bij atweddis, eenahza.

Grahmatas nebij dauds nedi garri rakstias. Es atdarriju sehgelus, lassiju un usraktiju katrai kas darrams. Tam fullainam wajadseja gaidiht us pawehli.

Weens raksts bija nohtigs — to kas rakstihis, wajaga ar gudru apdohmu bes kaweschanas isdarriht. Tas bija no Georgenburg teefas. Ta Kreewu teefa raksta:

„Isgahjuschä nakti irr kahda banda, no septineem wihreem, weenä krodhsinä leelzeffa mallä netahlu no Georgenburgas eelausufees, to krodhsineeku daschadi mohzjuschä un pee nahwes fassittuschä, tad wiffas wehrtigas mantas aisnessuschä. Tas krodhsineeks mirdams usdewis: ka to bandas waddoni winsch labbi pasinnis, tas effoht Merozus Lattukat no Bruhschu Leisheem; tas weenu no teem septineem par brahli fauzis.“

Ta Kreewu teefa zeeti dohma: ka neweens zits scho laupischanas un fleplawibas darbu nau isdarrijis, ka ween tee brahli Lattukat. Tapehz winna luhds to aprinka wal-dibu kriminal leetas: bes kaweschanas wiffu ta eegrohst, ka tohs fleplawus warretu drihs rohka un to laupitu mantu atpakkal dabuht. — Tas irr swarrigs darbs —

Lattukat irr septini brahli, no kurreem wiffi tai gabalä lohki bihstahs. Tee ween kohpä jau bija bihstama fleplawu banda. Arri no Kreewu Leisheem dauds palaidoni scheem bija peebeedrojusches.

„Tumfibas behru nah!“ Ta mehdsä tee fleegt kur tee eelausahs, ko tee ne ween kluffas atstahlu buhdamäs mahias isdarrija, bet arri maseem zeemeem usgahsahs. Ta breefmiga fleegschana jau wiffus isbeedeja, kur tik tee nahza. Kam tik wehl bija eespehjams, tas atstahja wiffu mantu un behdsä prohjam lai dsihwibu nesaude.

Ar tahdu fleegschanu: „Mehs effam tee tumfibas behru!“ tee fleplawi arri tai krodhsinä bija eelausufesches. No tam ween jau wajadseja dohmaht, ka brahli Lattukat to fleplawibu irr padarrijuschä.

Kahda wihse schis bihstams fleplawa kohris no teefas rohlahm warreja flehptees — to taggad neminneschu; tik to ween lassitajam rahdschu, kahdas bailes teefas kungam usbrukka — un ka zeema wezzalais ar fawu mulkibu war wiffu labbu famaitah un zitteem leelu nelaimi usraidiht.

Pehz ta teefas raksta no Georgenburgas wiffu wajadseja ahtrumä isgudroht un fataisih, ka tohs fleplawus nahlamä nakti warretu rohka dabuht.

Braheem Lattukat irr pascheem mahjina, us paschu grenzes grahwmallu buhweta, masä Dronszeln zeema gallä. To warreja drohschi dohmaht: kad winni isgahjuschä nakti Kreewu grenze laupijuschä un kahwuschä, tad jau schonakt gan mahjä flehpfees. Bet Dronszeln zeemä tee dsimmuschä, tur teem raddi, draugi un palihgi, un wehl tik tuwu us grenzes mallu, tahda weeta blehschus — kas us

behgſchanu wiſſu jau freetni buhs eerikfejufchi — notwehrt, irr un paleel ne-eespehjams darbs ahtrumā. Es teefas fullainam pawehleju: tuhlin ſchandarū waktmeiſtern un kriminal teefas ſohgi pee man atſtelleht, ka es ar teem warretu norunnah, kaſ pee ſchi nohtiga darba waijadſigs.

Mannas dohmas bija: tiſ daudj ſchandarū un apbrunnōtus teefas lohzeklus lihdsi nemt, zil tai ahtrumā warreſchu ſawahlt, tad wehl tai paſchā wakkarā dohteēs uſ Dronszeln zeema, kaſ kahdas 4 juhdsēs attahlu. Zilweks dohma Deews darra. Bet Dronszeln zeema wezzakais Brandis, nemas nedohmaja, tiſ darrija kaſ tam prahtā ſchahwahs. Warreja buht 3 waj 4 minutes laiks pagahjis, kamehr teefas fullainis bija aiſtezejis — kad es pamanniju ahrpus manna lohga ehnu, bet drihs paſudda, kad nehmohs pehz tahs luhkoht, tad neko waitēs nemanniju.

Mans lambara lohgs nebija augſts un dahrsa puſſē; arri durwis waddija no manna lambara dahrsā. Es palikku uſ tam: ta ehna buhs tiſ man prahtā rahdijufees.

Pee durwim, kaſ no dahrsa eenahl, kahds ſtipri peefitta. Es neko ſauna nedohmadams — tapehz, jo wiſſi manni draugi un paſihſtami no tahs puſſēs pee manni eenahzā — es ſauzu „eekſchā!“ Durwis atwehrahs. Diwi ſweſchi zilweki eenahza mannā lambari. Winnu drehbes un wiſſa iſſkatta rahdija — ka effoht leiſchi; tiſ paſtalu weetā teem bija garri ſahbaki.

Tas weens warreja buht lihdsi diwidēmits gaddus wezs, ar mihligu un ſklaidru waigu. Tas ohtris no 40 gaddēem ar nepatihkamu ſeju; uſ winna waiga warreja ſklaidri nomannih, zeetu gluhnedamu dabbu; wiinna azzis mirdseja wiltiba.

Tahs drehbes jau abbeem labbi nodrebbuſchas.

Abbi man pawiſſam ſweſchi. Es winnus turreja par tahdeem, kaſ ar kahdahm luhgſchanahm pee man nahluſchi.

Kaut tiſ puſſohtru gaddu tai weetā, tomehr tiſ daudj jau mahzeju leitihki, ka ar teem warreju ſarunnateēs.

„Ko Zuhg gribbat?“ es tohs waizaja.

Tas jaunakais usnehma walodu: „Kungs — mums irr no muhſu Dronszeln zeema wezzaka Brandis grahmata pee tew janodohd.“

Es dohmaju: grahmata no tahda nerra; no tahda, kaſ wiſſur bahſchahs un wiſſur teefas darrichanas ſamaita? Ko tas zilweks gribb un ko wiuſch warr rakſiht?

Regribboht bija jabrihnojahs. Bet wehl wairahl bija ko brihnoteēs, kad deewſgan ſklaidri pamanniju — ka tas wezzakais, ar ſawahm wiltigahm azzihm mannu waigu un wiſſu mannu iſturreſchanohs ſmaliki uſpaſſeja. Winna zeēs un klufs gihmis, kad es to uſſkattiju, gan lehni tomehr nomannami ſarabwahs. Pee ta jaunaka nekahdas ſihmes nemanniju. Mannas kruhtis kahda lehna balſs ſauza: tu effi breeſmās — noturreēs ka tawš waigs nerahda bailibu, jeb zittas kahdas — ſchinni negaiſā — nederrigas ſihmes. Noturreſchanahs bija manna un manna behrna laime.

Tas jaunakais paſneedsa man grahmata. Ta bija no Dronszeln zeema wezzaka rakſita ar zeema waldibas ſehgeli aiſſpeesta un pee mannis adreſſeereta.

Es atdarriju to ſehgeli un laſſiju.

Bet mannas affinis gribbeja apſtahtēs ahderēs, kad laſſiju to breeſmigu rakſtu, ko tas beſprahta Brandis rakſtijis.

Wiuſch rakſta: ka ir wiuſch effoht ſinnu dabujis no tahs ſlepkawibas tai frohdſinā Kreemu grenzē. Tapehz effoht igudrojis diwus no teem brahleem Lattulat ar wahrdu Dawidu un Mauru, ko zeemā ſatizzis, ar tahdu eerunnu: ka teem wehl nahkoteēs leezibas nauda no agrakas prozeſſēs, lai nahkoht ar to rakſtu pee mannis, tad dabuſchoht naudu. Bet lai es ſargajohs, tee neſſajohht garrus duntſchus ſahbakā glabbatus lihdsi.

Beſprahta zilweks! Wiuſch labbi ſinn, ka manna dſihwojama weeta irr ahrpus pilſehta wahrteem, ka es weens pats ar ſawu maſu ſamiliju tai nammā dſihwoju, beſ kahda palihga tuwumā; un wiuſch man ſuhtha apbrunnōtus ſlepkawus — no kurreem wiſſā tai gabbalā bihſtahs, uſ kaſla.

Tee diwi ſlepkawi ſtahweja apbrunnōti mannā lambari. Apbrunnōjuſcheēs ar ſaweem garreem duntſcheem, un es weens pats ar ſawu trihgaddus wezzu dehlinu, beſ kahdeem eerohſcheem, tillkai maſs ſpalwas naſitis gulleja uſ galdu. Tā es nu ſtahweju pilnigi ſlepkawu warrā, beſ palihga un glahbeja.

Ta grahmata gan nebij wakā taiſita, tapehz warreja tizeht, ka brahki Lattulat neſinnaja wiſ kaſ tur eerakſihts. Bet wiſs maſaka bailiba un waigu noſahrſchana, buhtu teem iſmahziteem blehſcheem deewſgan ſklaidras ſihmes, wiſſu ſapraſt. Kadehl tahs ſpuſgodamas azzis manni tiſ dedſigi walteja. — Un tad es buhtu ar ſawu mihku dehlinu beigti. Ko tahdi ſlepkawi rehlinatu par muhſu dſihwibahm, kad tiſ tee paſchi teek no ſohda wakā.

Arri tas mannu prahtu druhmeja: tahdus ſlepkawus, kaſ jau tiſdaudj nedarbus tai aprinki iſdarrijuſchi, — pehz kurreem teefas rohkās jau ſen tiſko — tahdus no ſawa lambara laiſt meerā aiſeet un wehl naudu doht, wiſſa paſaule manni apſmeetu. Bet weens pats, ar tuſſchahm rohkahm es jau nekahdā wiſſē winnus neſpehju ſanemt. Arri tiſ ilgi uſkaweht kamehr kahds pee mannis atnahktu — buhtu ahrprahtigas dohmas.

Waj tee, kaſ tiſ ilguſ gaddus mahzeja no teefas rohkahm iſſargateēs, taggad nahks paſchi tiſſchā prahtā teefas rohkās? to pahri kappeiku labbad. Ne, ne! teem bija zits kaſ prahtā. To bedri ko teem taiſijahm, tee jau bija zittam fataiſijufchi. Bet preeſch ka?

Waj tad wehl japrassa? Waj ta ehna pee manna lohga, ko ahrpuſſē pamanniju wiſſu ne-iſſtahſta? Echee ne bija wiſ diwi ween nahluſchi, zitti no tahs bandas wehl walteja laukā, waj tiſ kahds nenahl. Tee bija pilnigi to brihdi nolehmuſchi, kurrā es weens pats mahjā.

Es biju ſchi brihdi tas nelaimigakais, wisleelakās nahwes breefnās. Un wiſſu ſcho nelaimi — Dronszeln zeema wezzakais, zaur ſawu mulkibu mannim usgahſis. (Uf preeſſchu beigums.)

Latweeſchu draugu beedribas lohzeſti

weenas gauſchi wajadſigas norunnas un apſpreeſchanas deht teel luhgti jo pilnā ſkaitā ſanahkt Jelgawā, Poſtel kunga nammā, 14. Jūni pulkſten 4dž. Tee beedri, kaš tai weetā un tai deenā nebuhtu warrejuſchi ſanahkt, teel luhgti taš paſčas norunnas deht Rihgā ſapulzetees 15. Jūni, pawakkarē pulkſten 7dž muſeumā.

M. Bielenstein,
E. dr. b. presidente.

Miſſiones dahwanas ſauemtas:

No Jelgawas latweeſchu draudſes pee man eemakſahs:
Preeſſch Juhdu miſſiones 1 rubl. 43 kap.
" paganu miſſiones 5 " 90 "

G. Seefemann,
Jelgawas mahzitaja.

Atbildas.

M. D. — E. Labbas deenas un laimes! Luhdu beeſčas ſunas no jaunās puffes un mihtas jaunās draudſes.
E. S. B. — M. Paldeews! Do weenu rakſtu: Par „L. or.“ neſiſim drih; tas vdris nau derrigs. Luhdāmi neſahzeet ſawai ſkaidrai wal- lodai peeſaukt tabdus jaunmohdes wabrdus, kaš ſkam uš latwiſtku puffi, bet kaš laſſitajeem ir par leelu peedaufiſchanohs. Rakſtiſim zil ſpehdami ſkaidri pa latwiſkti!
M. B. — E. Garrakam ſabſtam kašdu laizitu buhs ja-uſgaida; jo 2 wehl preeſſchā.
J. A. D. Pamettſim ne-iſſeetatu.

Naudas tirguš,

Rihgā 31. Mai 1871.		uſpraſf.	fohl.
5%	walſis-aifleneſchanas bilketes ar winneſt. I. aifleen.	149 1/2	148 1/2
	II. aifleen.	148	146 1/2
5%	walſisbankas-bilketes	92	91
5%	Wid. pſandbriteſes, uſſakamas	—	99 3/4
	ne-uſſak.	—	94
4 1/2%	"Kurf. pſandbrief. uſſakamas	100	99 1/2
	ne-uſſak.	93 1/2	92 1/2
Rihgas-Dinab.	diſelſella atziņas uš 125 rub.	150	149 1/2
5%	Rihg.-Dinab. " obligaziņas uš 125 rub.	—	—
5%	Rihg.-Jelgaw. " " " 100 "	110	108 3/4

Rabbibas un preeſſchu tirguš Jelgawā, 31. Mai, Rihgā, 29. Mai un Ceepajā, 29. Mai 1871. gaddā.

Matkaja par:	Jelgawā.	Rihgā.	Ceepajā.
1/3 Iſchew. (1 puhru) rudſu	2 r. 30 f.	2 r. 55 f.	2 r. 50 f.
1/3 " (1 ") kweeſchu	4 " 50 "	4 " — "	4 " — "
1/3 " (1 ") meeſchu	2 " 25 "	2 " 40 "	2 " 30 "
1/3 " (1 ") auſu	1 " 30 "	1 " 60 "	1 " 30 "
1/3 " (1 ") ſirzu	2 " 50 "	3 " — "	3 " — "
1/3 " (1 ") rupju rudſu milku	2 " 30 "	2 " 35 "	2 " 50 "
1/3 " (1 ") bihdeletu	3 " — "	4 " — "	3 " 50 "
1/3 " (1 ") " kweeſchu milku	4 " 20 "	5 " — "	4 " 50 "
1/3 " (1 ") meeſchu putratnu	3 " 25 "	3 " 25 "	3 " 50 "
1/3 " (1 ") " farroſſeti	1 " — "	— " 70 "	1 " — "
10 pudu (1 birkanu) ſeena	5 r. — f.	3 r. 50 f.	4 r. — f.
1/2 " (20 mahz.) ſweeſta	4 " 50 "	5 " 25 "	4 " — "
1/2 " (20 ") diſeſes	1 " — "	1 " — "	— " 90 "
1/2 " (20 ") tabaka	1 " 30 "	1 " 35 "	1 " 80 "
1/2 " (20 ") ſchſihu appinu	3 " — "	— " — "	— " — "
1/2 " (20 ") krobna ſinnu	3 " — "	2 " 65 "	2 " — "
1/2 " (20 ") bracka "	1 " 50 "	1 " 40 "	1 " 20 "
1 mugzu linnu ſchflu	10 " — "	9 " — "	8 " — "
1 " ſiku	16 " 50 "	15 " — "	15 " — "
10 pudu ſarſanas ſabls	6 " 50 "	6 " 25 "	— " — "
10 " baltas rupjas ſabls	6 " 50 "	6 " — "	5 " 70 "
10 " " ſinalſas ſabls	6 " 50 "	6 " — "	5 " 70 "

Latw. Awiſchu apgabdatajs: **J. W. Safranowicz.**

Sluddinauſchanas.

Lapeh; ka taš abbas Rihgas Latweeſchu teatera preeſſchuſcezibai peesuhitras un no taš riktigi ſauemtas latwiſſas luſtes-ſpehles (manuſkriptohs) „Speegelis“ un „M. A. W. D. jeb: Weeſibu luhgſchanas ſahrtina“ lihdi ſchim, peh; aiſtezejuſcha puſgadda, ihpaſchneekam nau atdohtas, tohp deht tam zaur ſcho atgahdinahs.

No Jaun-Swirlauka pagasta waldibas zaur ſcho tohp ſinams darriths, ta taš wee ſchi pagasta peederriġs **Kriſchjahu Brink** 23. April ſch. g. no Kulpes muſiſchas Bandedn mahjahu iſbehdiths, un tohp wiſſas muſiſchu un wagatu waldibas luhg- taš, to minneto Brink nepechereht, bet ſcheltan appaſch areſteſes weſteleht.

Jaun-Swirlauka, 11. Mai 1871.
(Nr. 218.) Pag. wezzak.: Hermann.
(S. W.) Pag. ſcribw.: Edel.

Jannekli, kaš gribbetu eekſch zunſtes kalleja amatu mahzitees jeb arri tahdi, kaš jau uš ſem- mehmi minnetu amatu mahzijuſchees, warr meldetees Jelgawā pee kalleja meſtera **W. Giesecke,** ſcribmera eelā Nr. 6.

Smulkumuiſchas wagata teſa uſatziņa wiſſus tohs, kam labbas taiknas parahdu wraſſiſchanas pee taš aſtāhtas manas taš ſchelt nomirufſchas **Diebe Sprohgis** buhtu, lihdi 1. Jūli ſch. g., kaš par to weenigu iſſlehgſchanas termintu nolikis, wee ſchihš teefas meldeetes, ar to weelohdināſchanu, ka peh; ſchi termintu neweens wairš neikis kau- ſihš. Tawat arri tee, kaš tai nomirufſchat ko parahdā buhtu, tohp uſſaukti ſawus parahdus lihdi tam paſcham laſkam ſchelt nomakſah, jo zittadi ar winaueem peh; liſkumeem tiks darriths. 1

Smulkumuiſchā, 1. Mai 1871.
(Nr. 33.) Preeſſchſchd.: Kempel.
ſcribw.: Stobbe.

Weens meſchafargš tohp mekleteš Jelgawā paſtes eelā Nr. 10.

Chregeles

(Poſitiv)

ar trim registreem un diweem manua- ſeem ir pahdohdamas Jelgawas turwumā. Klāhtakāš ſinās Ceel-Swehtes Meiju krogā pee 2

S. Rosenberg.

Tee ſkunſtigi druwu-mehſli

Superfoſfat

Martha Packard

jau 10 gaddus ſchinnī ſemmē par derrigeem atraſti.

N. van Dyk,

Rihgā, leelā piſs eelā Nr. 19.

No zeifures atwehlehts. Rihgā, 31. Mai 1871.

Drullabihš wee **J. W. Steffenhagen** un dehta. (E klāht weeliffums: **Wasiņas un ſkohlāš ſinās.**)

Basnizas un skohlas siinas.

Weens kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Nahditajs: Siina. Wajjadfiga atbilde. Jerusalemes jannas basnizas buhweschana kehnina Ghredus laika. Dsefma. Las Deewa wahrd. Sibia.

Siina.

Rihgas Wahzu Dohmes basniza irr no draudses preeksch tahs jauntaisamas Luttera basnizas Pehterburga famesti: weena pascha fwehtdeena 71 rubli un tad wehl bes teem dohta nauda, ta ka kohpa Dohmes basn. draudse ween samettusi: 130 rublus. — Skatt fur dewigas rohkas. E. F. S.

Wajjadfiga atbilde

us kahda rakstneeka, Jr. Mekona, „derrigu un derrigaku leetu“ eelsch scha gadda Latw. Aw. peelikkuma Nr. 11.

Kahds rakstneeks, Jr. Mekons, irr no wisseem awischu lassitajeem tas weenigais, kas atfauzajs, ka ta Grehnlandeeschu mohde, srihdinus labbahk ar johkeem ne ka ar prozesehem un ar dumpi noheigt (ta un ne zittadi manna raksta Nr. 52 isg. gadda bij fazzichts) ko es ka derrigu leetu zelocht preeksch, newarroht peenemt. (Skahde!)

Jr. Mekon k. pilnigu atbildu us sawu rakstu lai sche negaida. Ko winsch laikam dascheem faweem wezzeem prettineekem gribbejis teikt, ar kurzem winsch fennahk daschas awises kihwejes un bahrees, tas nau manna dalka. Lassitaji gan jau arri sin, kas tas dumpja zehlejs. . . . Es sche tillai us to atbildeschu, zil no mannas puffes wajjadfigs, prohti es atbildeschu us tam: Wajmans Grehnlandeeschu padohms irr smahdejams? Ka ar to meera turrechanu irr, ko Jr. Mekon k. fluddina, un ka ar to rakstneeku augstprahribu irr, par ko Jr. Mekon k. schehlojajs?

Virmahk Mekon k. sawa pretti-raksta fakka: „Mehs tahdu leetu (to Grehnlandeeschu mohdi) newarram peenemt.“ Derretu sinnaht, ko rakstitajs ar to wahribu „mehs“ gribbejis apsihmeht, arrig wissu Latwju, jeb sawu draudsi, jeb tillai — ja pats irr prezzejes — sawu laulibas kahrtu. Us laulibas kahrtu gan schi walloda wairahk simejajs tapehz, ka tuhdaht tahlaki fazzichts, „jo tas wihrs nau nekahds wihrs, kas pee wiffahm swarrigahm leetahm warr smeetees, un ta feewa nau nekahda feewa, kas danzodama warr bahrees.“ — Bet luhdsu, lai Jr. Mekon k., nepahrgreesch wahrdus: manna raksta no Grehnlandeescheem stahstohht, nau fazzichts, ka Gr. wiffas swar-

rigas leetas ta islihdina; turpretti tur irr rakstichts: „Mellugus tee apkaunina, parahdneekus tee pahesukka, teem, kas zitteem pahri darrijuschi, to azzis isteiz un pahrimett. . . . Kad kahds no zitta irr apkainahks jeb apwainohks, tad winsch it nebuht ne-israhda dufmibu pret to; „jo dufmiba fa-ehd zilweka wesselibu un padarra zilweku par lohpu,“ ta fakka Grehnlandeeschi. Bet Jr. Mek. tam runna pretti un tomehr fakka, ka tahdu padohmu newarroht peenemt. (Kad es buhtu rakstijis: Zehrt tik zauri, fakka tik labbi, te nau nekahdi smeekli, waj tahds padohms Jr. M. k. buhtu patizjis?) Winna manna raksta irr wehl tahlaki lassams ta: „Gan scheem singu dumpjotajeem brihw ohtru apdseedohht, pateesibu johzigi jo johzigi issfazzicht, bet mellus un rupjibu, prohti: lammaschanu teem nau brihw sawas singes eejaukt.“) Mehks lassitaji, gan ne-essam tahdi meschaini (ka Gr.) bet tomehr arri daschlahrt kidojamees un prozesejamees. . . . Kad nu fakka, ka labbahk buhtu, ar smeekleem srihdnes leetas islihdinaht ne ka ar dumpi, ar teefaschanohs un kaufchanohs, fur daschreis zauru galwu un malka rohbu dabu, kusch prahrigs zilweks tad warretu scho padohmu smahdeht! Kad nu turklaht esmu peelizzis johku wahrdus, prohti: ka feewas, kas kihwigas, lai labbahk danzodamas barrabs, un farra wihri lai ne ta, ka lihdi schim, schaujajs un nahwejajs, bet lai smalki apdseedajajs, ta ka klausitajeem buhtu wehders jafaturr smeijotees, fakku: Kad to rakstiju, tad jau gan katris zilweks fajehdi, ka tas smeekli, tik Jr. M. ween to nesajehdi jeb negribb fajehgt un tomehr winsch pats zitta weeta rakstijis: Smeekli fakku nelansihis, neeki reekstu nekohdihis.“ Meds, ka zilweks warr mehteli us abbeem plezzeem nest, ka no kurras puffes wehisch nahk! Jeb waj Jr. Mekon lungam ween brihw johloht un zittam ne? —

Stahstischu wehl, ko pats esmu peeredsejis. Man bija zittahrt zeemisch, ar ko dauds gaddus brangi draudfigi fadschwaju: bet weenreis gan muhsu draudsiba buhtu leetu kreklu dabujuse, ja winsch man nebuhtu pa grehlandischi atbildesjis. Ta leeta bij ta: Winna lohpi man beesi ween skahdi padarija. Es zeetu, puffejohs un zeetu atkal. Te kahda nakti winna stulba kehwe eemuld mannas ausas, kas drihs bij plaujamas. Neredsigais lohps

*) Kad nu kahds gahda wihrs — ka Jr. M. gaulchajs — ar rihmehtu irr kaus ismeets un isshobohs it rupji, ka suns, tad — ka redjams — tahda pahrestiba nebuht nau Grehnlandeeschu mohde. Bet waj tad schis gahda wihrs tahdu pahrestibu zeetihis, ja nebuhs pats pee tam wainigs?

neween bij aufas ehdis, bet arri iswahrtijis. No rihta to atraddis, tai pirmâ karstumâ es norakstiju zeeminam it assu grahmatu un pahmettu winnam wiffus winna grehkus, fo ar saweem lohpeem pret man noseedsees. Kad winsch man buhtu tapat no teefas atbildejis, kâ winnam rakstiju (jo pee tahs leetas, tã dasch buhtu fazzijis, nebij nekahdi smeekli) tad deewssinn, kâ ar muhsu draudsi buhtu gahjis; bet tas spittals atbildeja man pa grehlandiski, it kâ mannas pahmeschanas nebuhtu fapratjis neds fajuttis. Winsch eefahka sawu atbildees grahmatu ar dihwoschanohs, kâ pee johda tas nahkotees, kâ winna stulba kehwe mannas aufas labbahk ehdufe ne kâ wianna pascha aufas, kas kehwei tuwahl bijuschas! . . . Ka winsch to wezzu kehwi driht liffchoht nosist un man to ahdu atdohfchoht par to padarritu flahdi; — waj man ar to peetiffchoht, jeb laifam es gan wehl gribbeschoht winna pascha ahdu flahd u. t. j. pr. Man bija jafmeijahs, waj tikka jeb netikka, jafmeijahs par teem johzigeem wahredeem un par manna zeemina zeetu ahdu. . . Dusmas man isflihda, un tas kanala tatschu it neweenu ahdas luppato ne no sawas kehwees, ne no sawas pascha ahdas man heidscht par atlihdinaschanu nedewa. Mehs sinuams palikkahm draugi, kâ bijusch. Tã ta Grehlandeeschu mohde nau flitta, pee tam es paleeku, un katriis prahtigs zilweks to paschu teiks! —

Fr. Melon k. Grehlandeeschu mohdi smahdedams dohd zittu labbaku padohmu, prohti: ka strihdinus it nebuht nebuhs zelt. Negribbu fazzijt, ka schis padohms gluschi zitta leeta irraid. Tas gandriht tapat, ka kad es us flimmo fazzitu: „Tawas sahles nau labbas, labbahk nemas newajag flimmam buht.“ Sazzischu: Augscham minnehts padohms irr brangs un teizam. Bet waj rakstijajs to nemas nau apdohmajis, kâ awischu lassitaji no ta, kas tahdu padohmu awisjes fluddina, pirmahk pagehr, kâ winsch pats lai meeru turr? Kas pats beest ween wiffseem dsirdoht un redsoht pluhzahs un kildojahs, tahds lai luhdsams ar sawu meera-padohmu paleek mahjas, ja winsch negribb tihri johkotees. Man nim scho padohmu no Fr. M. dsirdoht — nenemmat par kaunu — us Grehlandeeschu mohdi jafameijahs; jo man nahk prahta ta lapfa, kas tahm us kohka sarreem tuppofschahm wistahm, gribbejuse eeteikt, kâ muhschigs meers starp wiffseem zilwekem, lohpeem un swehreem effoht zettams? ne; bet jau eezelts. Gailis us kohka tuppodams effoht pazehlis galwu un blendis (luhkojis) tahlumâ. Lapfa jautajuse, fo winsch tur redsoht. Gailis atbildejis: „Nedsu tur gehgeri ar funneem nahkam.“ „Ak, tad man jasteidsahs prohjam,“ fazzijuse lapfa. Kadehl lapfa, ta meera fluddinataja, nepalikka pee wahda? Jeb waj winna buhtu arri tã mihligi no meera runnajuse, kad zibbas tai buhtu pee-ectama weeta radduschahs? — Kad muhsu leeta runnajocht, kahds gailihts pazeltu galwu un eeskattitohs pagahjuschu gaddu daschadas awischu lappas,

tad winsch redsetu waheds pa wahrdam, zil dauds muhs meera padohma dewejs pats dumpjojees un bahrees — fur ween til bija pee-ectama weeta. Sinuams gan, kad pretlineeks nau aisgubstams, tad irr gudrahk, tam meeru mahzijt. Muhsu rakstneeks mahza arridsan, ka — ja kildas iszefahs, tad wajag tahs ar meerigu, labbu, lehuu un taifnu prahtu islihdinaht, tohs newainigus pecluhgdami un teem wainigeem peedohdami ar mihligeem wahredeem. Gauschi jauki wahrdi; bet brihnum, kâ rakstijajs lihdi schim tã nemas nau darrijis, bet turpretti saweem pretlineekeem katrei reis usmahzees brihnum spurrohts wirsu ar dauds shweem, ir pat ar lammafchanas wahredeem.

Ar to augstprahtibu un gohda kahribu, fo Fr. Melon k. pee Latweeschu rakstneekem irr eewehrojis un par fo winsch gauschahs, irr arridsan ehroti. Rakstijajs teiz, weenu tahdu rakstneeku sewischki labbi pasihstoht, kas pahrahks par 77neem zitteem eefsch gohda kahribas. Leekahs, ka Fr. Melon k. us fewi paschu to shmejis; jo katriis zilweks pasihst fewi wislabbahk ne kâ zittu, sawu tuwaku, — un augstprahtiba Deewam schehl pee winna pascha brihnum gaischi redseta; pat muhsu Awisjes winsch pahrahk lepni isturrejees. Teizu, fo warru peerahdiht: Geksch Latw. Aw. Nr. 17 p. g. „Grahmatu sinuams“ dohdams, Fr. Melon k. wahds pa wahrdam tã rakstijis: *) „Kad wiffu scho pulku grahmatu apluhkojam, tad gan warram preegatees, kâ gaisma aust, bet kad mehs scho grahmatu wehrtibu zaurluhkojam, tad mums gan pafstarpahm janopuhfchahs; jo dascha no tahm grahmatahm nau wehrtis, kâ tahs irr dsimmuschas jeb pahrlatwisko-tas. Daschi rakstneeki ne tautas labbumu, bet sawu wahju pelau melledami, tahs isdewusch. Turflahd wiffas tahs grahmatas irr pahrzehlumi ween. Latwju dehli, kad jel juhfu gars tã buhs peebreedis, kâ warrefat paschi raddiht grahmatas?!“ (Waj dsirdat!) Latwju dehli, kad jel juhfu gars tã buhs peebreedis, kâ warrefat paschi raddiht grahmatas!! — Kad bagatais ar sawu leelu mantu leelahs, tad tas reebigi klauftees; bet kad zilwezinsch, kam pascham til pahrs sefferi un blits dikkis kabbata, zittus jauta: „Kad jum s buhs naudas?“ (newis: Kad mums buhs naudas?) tad jau tur atkal pa grehlandiski jafmeijahs. Fr. M. k. raksta un isturrehs lepni un pahrgudri, bet zitteem mahza pasemmibu un faderribu! Skabargu sawa brahla azzu winsch eerauga, bet balki sawa pascha azzu winsch nejuht! Tapat winsch — kâ dsirdejam — schelohjahs, kâ daschi rakstneeki sawu wahju pelau melledami, tahdas grahmatas pahrtulkojuschi, par kurrahm janopuhfchahs. Tas gan warr buht. Bet waj lassitajis to dsirdoht, warretu mas dohmaht, kâ tas pats kungs, kas tã awisjes

*) Neds, zil ilgi zitti lassitaji dascha rakstneeka wahjibu warr pazest! Kad Fr. M. manni nebuhtu siidijis, mannu rakstu brahdedams, ir es buhtu zeetis fluffu!

rakstijis, tai pašā gaddā „Barona Minkhausena mel-lus“ pahzehlīs no Bahzu wallodās — fawcem tautas brahleem laikam par pamahziſchanu un prahta apgaismoſchanu!! Brangš „peebreeduſcha garra“ mettelis!!!

Bet nu lai peeteel ar smeekteem. Warretu arriđjan buht, ka rakstijis, atſihdams fawu libdiſchinnigu augſt-prahtibu, pahgudribu un nemeerigu dabbu, to rakſtu eekſch Nr. 11 ar fatreektu firdi irr laudis laidis, apnem-damees no ſchihš deenas labbotees, turpmahł meerigi, ſaderrigi un paſemmigi, ká patš mahza, dſihwoht, tad ſinnams ta leeta irr zittadi; tad es tizzu wiſſu, ko Fr. Mel. l. rakstijis; un ko libdiſchim brihſcham newarreju iſpraſt, prohti: ká zilweš ſawahm mahzibahm ká wiſ-feem zilwekem redsoht un dſirdeht, tuhdał warr prettim darriht, to tad ſaprohtu; ja, es arriđjan tad wehl no-luhdsohš Fr. M. l. par to, ka eſmu ſawadaš dohmas uſ winnu turrejis.

Bet lai nu buhtu ſchā, jeb tā, atgahdinaſchu wehl ſawam prettineekam winna paſcha wahrduš: „Ta pawiſſam derriga leeta buhtu ſchi, ka katriš, kam kaut kahda ſtrihduš leeta trahpahš, patš ſewi ar to leetu neſa-weenotohš.“ Ir es ſchē ne-eſmu gribbejis Fr. Melkon l. paſchu aiſtikt, bet kad winſch mannu rakſtu aiſuehma, tad es winnam zehlu preekſchā wiina paſcha rakſtus un winna mahzibas wahrduš pa wahrdam un parahdiju, ká tee rakſti lohpa ſaſkann jeb iſhti ſakhoht: ká neſaſkann.

Chr. Sch—g.

Jeruſalemeš jaunnas baſnizas buhwefchana kehniina Grohdus laikā.

Juhdu greſnais Deewa namš, ko kehniſch Salamans ſawā 4tā waldischanas gaddā, eefahka Jeruſalemē taiſiht, un ko pehz 7 gaddu ſtrahdaſchanas pabeidſa un eefwehtija, tappa no Bahbeles kehniina Nebukadnežara, libdi ar Jeruſalemi, iſpohſtihts. — Kohruš jeb Zihruš, Per-ſeekſchu kehniſch, Juhduš no zectuma 536. gaddā preekſch Kriſtus dſimſch., iſlaiſdamš, atkal ohtro reiſ taiſija Juhdeem baſnizu Jeruſalemē. — Schoreiſ ſtahſtiſchu par Juhdu Deewa namma taiſiſchanu kehniina Grohdus laikā.

Grohdus kaš 37. gaddā pr. Kriſt. dſim. ſahka wal-diht, appakſch Hohmeekſchu pahrwaldiſchanas, par Juhdu ſemmi, nebija Juhdeem patihkamš un mihiſch. Wiini to ne-ceredſeja; bet Grohdus gribbedams pree Juhdeem pee-labbinatees, uſnehmahš winneem Jeruſalemē taiſiht jaunu baſnizu, ſtaltu un lohſchu: 1 tuhłſt. ratti peewedda al-minuš, 10 tuhłſt. meifteri un 18 tuhłſt. ſekki (amatneeki) ſtrahdaja pehz mehra pee ſchihš baſnizas deenu no deenas; 1000 preeſteri, amatneeku drehbš, ſtrahdaja libdi. Ba-nizai apkahht bija 40 oblektes augſtš muhriš, ar 9 aug-ſteem wahrtoem, no kurreem 8 bij apſudraboti un apſeltiti

un weenu wahrte durwiš bija no Korinteeſchu dſelſes, raibi un lohſchi iſrohtataš. — Arri patte baſniza bija eekſchā ar ſudrabu un ſeltu dahrgi iſrohtata. — Wiſſa baſniza mirdſeja no balta marmora almina un ſelta ap-ſlahta. Geekſchā dſelſes nebija nebuht. — Wiſš baſnizas ſpulgoja ſelta ſpizzeš, kaš tappa par „wahrnu ſargu“ noſauktaš. Laikam tamdeht tā ſauktaš, lai wahrnaš ehkai nekriſtu wiſſu. Muſſu deenāš leek pillem un zit-tahm leelahm, dahrgahm ehkahlm ſibbens noweddejuš, kaš ehku no pehrkona ſperſchanaš iſſargatu. Skunſtes darbi bija baſnizai wiſſur redſami, netik ween no ſelta, ſudraba un warra, bet arri no ſihda un ſelta auſti tee preekſch-karramee baſnizā. — Preekſchkarramaiš wiſſuſwehtakai weetai bijis, ká ta laika augſtš preeſteris Sihmans aplee-zinajis, no 72 ſchnohreem auſtš; katram ſchnohram biju-ſchi 24 paweddeeni, prohti: 6 purpur-ſilli, 6 purpur-ſarkani, 6 ſcharlak-ſarkani un 6 itin balti. Schihš 4 pehrweš tappa turretaš par ſwehtahm. — Deewa nammam klaht arri tappa ruhme daudš amatneekem, kam allaſch darbs pee uppureſchanaš baſnizā, cetaiſita, ká: Kaujama lohpu iſtaba, kurna, maiſes zeplis, kur „preekſch-leekamaš maiſes“ (Schaubrote) zeppa. — Daudš ſmalku maiſes zepeju tur atraddahš. — Ta laika Gar-mu gimmene ſaujama bija tee preekſch-leekamaš maiſes zepeji un Abtinaš familijai bija tik brihw taš kwehpinamaš ſahleš ſataiſiht. — Abtineš dſimmuš tik pratta pee kwehpinaschanaš to duhm ſtabbu tā taiſnu un weenadu iſtaiſiht, ká neweeneš zits. Arri japeeminn, ka jau ap to laiku atraddahš warrenaš ehr-g-e-leš Juhdu, no Ehrodus taiſitā baſnizā, — ar ſtebbu-lehm un ar wehja ſpehku greſchamaš, kam tik ſpehziga un warrena bijuſi ta balſe, ka ehrgelu ſkannu warrejuſchi ohtā Kanaanāš ſemmes małā, Jeriko pilſehtā, laikam kahdaš 10 juhdeš jeb wairahł, taſku, dſirdeht. — Wahr wiſſahm ſchihm ſkunſtes leetahm bija likts ihpaſch uſraugš.

Tad bija Deewa namma ſawš dakteriš preekſch pree-ſtereem, kaš baſnizā ar baſſahm kahjahm par aukſteem almineem ſtaigadami drihł ſa-aukſtejahš un wehdera liggā ſaſlimma. Tad bija ſawš ihpats alku un drehbju meifterš, ihpats dampju daktu opgahdatajš un uſraugš pahr wiſſam auſtahm ſkunſtes leetahm, kaš ar daudš ſeeweekſchu palihgu ſtrahdaja.

Tā tad nu ſchis Ehrodus taiſihts Deewa namš bija gan kahdš, ká Ebreeru gr. dewitā nodakā ſtahw rakſtihts: Deewa telts no ahriġa (paſauliġa) greſnuma un ſwehtuma; bet „Kriſtus ne-irr eegahjis eekſch to ar rohlahm darritu ſwehtu weetu, zaur ko ta iſtēna tohp apſihmeta, bet eekſch paſchu debbeſi, ka taš taggadim parahditohš preekſch ta Deewa waiga par muš.“ Ebr. 9, 24.

E. F. S.

D s e e f m a ,

to starp zittahm debbesbrauffchanas deenâ Misupneeki un Suttineeki rihta agrumâ no sawa mihla ganna un Wahnes mahzitaja, R. Deringer atwaddidamees dseedajuschi.

Meld. Schis teescham irr tas pehdigs laits.

1.

Schi deena irr ta pehdiga
Zau schkirtschanahs irr klachtu
Ta draudse janahf behdiga
Ar nofkummuschu prachtu;
Mihlsch gans, mihlsch mahzitajs aisees
Pee ka nu jehri turrefees?
Kas waddihš taisnös zellös?

2.

Tee behrni, kas irr kristiti
No Lawahm mihlahm rohlahm,
Un jaunekki eefwehtiti,
Tee fajuht to ar mohlahm.
Tee deew'galdneeki meeloti
Un pahri kohpâ weenoti,
Teem wisseem firds fahp lohti.

3.

Tee wezzi, frohpli, nabagi
Utspeedahs kâ us speeka,
No Tew daschlahrt apghadati,
Kad smaggais fruts tohs speeda.
Tu daudseem labbu darrijis,
Zif ween til effi warrejis,
Par fawu draudst gahdajis.

4.

Ustizzigs gans, Tu puhlejees
To Deewa wahrdu fehji,
Par stohlahm gahdaj', ruhpejees
Zif wareji un spehji;
Zahds mahzitajs irr draudses gohds,
No pascha mihla Deewa dohts,
Zahds krahjahs mihlestibu.

5.

Za tad nu teeschahm schkirtees buhs,
No darram gan ar behdahm,
Tad peeminnâ Tu glabbahts kluch'
Palikim eeksch tahm pehdahm,
Kahds bij' Lawös zeksch, kâ gammiji,
Das firdis flehdsees paliks wiss,
Kaut neredsehš Tew' waigâ.

A. Skumpe.

Das Deewa wahrds.

Deewa wahrds swehtös rakstös irr tas pamats pee wiffas fluddinaschanas un labklahschanas un Deewa leelas schehlastibas atsihschanas. Zaur swehta Garra spehku, kas Deewa wahrda darbojahs un spehzigš parahdahs tohp grehzineeks pee grehku atsihschanas aizinahts un pee tizzibas weests, tam, kas pehz sawas grehku atsihschanas, noscheloschanas un issuhdsefchanas grehku peedohfchanu mekle — tohp ta taisnoschana pasluddinata, un tas taisnotais teel us ta swehtischanas zella paturechts. „Waj mans wahrds ne irr ta kâ ugguns? Salka tas Kungš, un kâ weens weffers, kas atmina kalnus fagrausch. To it kâ tas leetus un sneegs no debbes friht, un turp ne-atgreeschahs, bet flappina to semmi, un darra wirru augligu un salkojam ka ta dohd fehflu tam sehjejam un maiss tam ehdejam. Tapat buhs mans wahrds, kas no mannas muttes iseet, tas ne-atgreesisees pee mannim tuksch, bet darrihs to, kas man patihf, un isdohsees labbi, par to es to fuhtu.“ (Jerem. 23, 29. Esaj. 55, 10. 11.) — Tapehz irr Deewa wahrds weens ne-issmelkams awohts tahs eepreezinaschanas, usmuddinaschanas un pamahzischanas; weens zella rahditajs us debbes walstibu, preeksch iklatras kahrtas un dschwoschanas, preeksch wisseem laiteem un iklatra zilwela wezzuma, preeksch augsteem un semmeem, preeksch bagateem un nabageem. Winna dsikkumu newarr ne tas wisgudrakais un ar garra dahwanahm apfwehtitais ismehroht, nedš isfmelt; un tas nemahzitaish un pee garra dahwanahm nabagakais warr to faprast, no ta mahzitees un tanni to muhschigu dschwoschanu atraft.

Arri wezzas derribas Deewa wahrds dohd labbas un derrigas preekschsihmes eeksch kahrinaschanahm, zihnischanahm, firdeshteem, behdahm un preekeem, eeksch uswarreschanahm (kur wirsrohlu dabu) un atkal kur zilweks lauajahs uswarretees.

J. H. — J. Sch. — L. m.

M i h t s.

Mihla jaunums, saules spohschums
Apgaismo scho pasauli.
Jesus irr mans preeks un drohschums,
Das apgaismo dwehsfeli:
Saula tumfibu aisdenn,
Jesus grehkus mums atnemm.
Saula spohschi spihd preeksch wisseem
Jesus zeetis arr' par wisseem.

K. Waldmann.

Latw. Awischi apghadatajs: J. W. Sakranowicz.

No zensures atwehlehts. Mihgâ, 27. Mai 1871.

Drucktahs pee J. W. Steffenhagen un behla.